

Уважаеми читатели,

Екипът на Програма Достъп до Информация ви пожелава Весела Коледа!

Пожеланията ни за новата 2007 година са за много здраве, любов, успешна работа и повече оптимизъм. И самочувствие на европейски граждани!

Тази година ПДИ навърши 10 години. Като на всяка кръгла годишнина и на тази, ние направихме равносметка на постигнатото, на това което не свършихме и на проблемите, с които бихме искали да се заемем.

От самото ни създаване искахме да имаме собствено издание. Тази мечта се осъществи, едва когато полученото финансиране осигуряваше относително стабилна работа на екипа, така че да се посветим на издаването

на информационен бюлетин. Винаги сме смятали, че новините които ние научаваме, че това, което се случва по света с достъпа до информация трябва да бъде известно на по-широк кръг хора. За тези три години, през които издаваме и разпространяваме електронния бюлетин, си спечелихме постоянни читатели. В момента техният брой е 1114.

В края на 2006 година финансирането за създаване на бюлетина приключва. Това е продукт, който харесваме и бихме искали да продължим да създаваме и разпространяваме. Затова се обръщаме към вас с няколко въпроса за полезността на продукта и възможностите да бъде подкрепено издаването му чрез платен абонамент. Ще сме

В БРОЯ

Анализ на законодателството
Преглед на законодателството, свързано с достъпа до информация през 2006 година

Приключения със заявления
Европейци, но не чак дотам

(Случаи) БЕЗ КОМЕНТАР

Достъпниците по света
Каква бе 2006 година за застъпниците за свободата на информация?

Новини

ви благодарни, ако отелите няколко минути, за да попълните анкетата на адрес: <http://www.aip-bg.org/bulletin/anketa.php>

Още веднъж - Весела Коледа и Щастлива Нова Година!

Преглед на законодателството, свързано с достъпа
до информация през 2006 година
Александър Кашъмов, Фани Давидова, ПДИ

© Фотоархив ПДИ

Закон за търговския регистър

В началото на годината бе приет Закон за търговския регистър, за да се реформира режимът на търговската регистрация и водените търговски регистри, с цел „да се създаде сигурна и прозрачна среда за започване и извършване на стопанска дейност и за надлежно сключване и изпълнение на договорите“. Този закон се явява специален спрямо ЗДОИ, с който се урежда достъпът до конкретна категория информация, събирана и съхранявана от държавата. Поради това осигуряването на свободен достъп до търговския регистър следва да се подчинява на принципите, свързани с правото на достъп до обществена информация. В общественения дебат по приемането на закона ПДИ настоя да бъде спазен принципът за осигуряване на безплатен достъп до регистъра, в съответствие с чл. 20 от ЗДОИ. Безплатният достъп чрез Интернет е широко разпространена европейска практика. Това предложение е съобразено при приемането на закона и достъпът до регистъра е свободен. Заплащат се само издаването на удостоверение и ползването на цялата база данни - чл. 12 от Закона за търговския регистър. Законът влиза в сила на 1 юли 2007 година.

За съжаление Законът за търговския регистър не отговаря напълно на посочения по-горе замисъл за създаване на сигурна и прозрачна среда. Въведеното с чл. 32, ал. 2 и ал. 3 условие - търсене на информация в регистъра да се извършва **само** по име и единен идентификационен номер на търговеца - е в противоречие с чл. 41 от Конституцията и чл. 6, т. 1 от ЗДОИ. Търсенето

следваше да се извършва по всяка въведена ключова дума. Например, редица журналистически изследвания са на базата на справка в колко и какви фирми участва дадено лице. Обстоятелството, че достъпът до търговския регистър се осигурява чрез публикуване, означава, че той не може да се ограничава при никакви основания и условия - тук следва да действа в пълен обем принципът за „откритост, достоверност и пълнота на информацията“ (чл. 6, т. 1 от ЗДОИ). За да се постигне максимално заявената цел на закона (създаване на сигурна и прозрачна среда за извършване на стопанска дейност), в бъдеще трябва да се осигури незабавно публикуване на всяка, вписана в регистъра информация. Най-важното условие за това е регистърът на юридическите лица да бъде общодостъпен в Интернет.

Закон за изменение и допълнение на Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности

На 27 май т.г. се прие поредният Закон за изменение и допълнение на Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности. Бяха направени положителни промени, въведе се право на всеки на достъп до декларациите по закона. Премахна се изискването за съгласие при огласяване на данни от декларациите за периода след 31 декември 2004 г. Независимо от това, в настоящия му вид законът продължава да не отговаря на изискванията за публичност, възприети в Европа. Изискването за съгласие остава по отношение на данните в декларациите, от преди декември 2004 г.

„Не се огласяват в средствата за масово осведомяване или по друг начин без писменото съгласие на лицата по чл. 2, ал. 1 и 2 от Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности, техни лични данни или други данни, които конкретизират имуществото и доходите им, съдържащи се в декларациите по ал. 1“, гласи новата разпоредба.

Така огласяването на лични данни, както и конкретни данни за имуществото, се обуславя от съгласието на съответното лице. Излиза, че една и съща информация за един период е публична, а

на стр. 3

за друг нейното предоставяне е обусловено от съгласието на съответното лице. Иначе казано, допуск се непропорционална намеса в правото на всеки да получава и разпространява информация. Основната цел на закона като антикорупционна мярка е да даде възможност на гражданите да сравнят състоянието на имуществото и доходите на съответните лица във времето. Публичността на увеличаването или намаляването им, заедно с евентуалното публично обяснение на съответното лице за източника или причината за промяната, е част от прозрачното и отчетно управление, почтеността на управляващите и доверието на обществото в тях. За съжаление поредното изменение на закона отново пренебрегва една сериозна антикорупционна мярка, свързана с прозрачността и отчетността на публичните фигури.

Закон за защита на личните данни

Като начало, в ЗЗД бе допълнена алинея 5 на чл. 1, в която беше въведен неприетият през миналата година текст, според който обработването на лични данни, свързани с националната сигурност и обществения ред, се поставя под контрола на съответния държавен орган. Според преходните и заключителни разпоредби на ЗЗД, разпространяването на данни също представлява вид обработване на данни. Тоест, „под контрола на съответния държавен орган“ влизат и всички журналистически публикации, съдържащи данни за лица, обект на разследвания, страни по всякакви съдебни производства, проверки и т.н. Да, в ЗЗД остана текстът на чл. 4, ал. 2, в който се казва, че „обработването на лични данни е допустимо и в случаите, когато то се извършва единствено за целите на журналистическата дейност, литературното или художественото изразяване“, но това означава единствено, че законът не превръща журналистите в администратори на данни. Иначе казано - събирайте си колкото искате данни, но ги разпространявайте само под контрола на компетентния държавен орган.

Безпокойството по повод този текст се породи от практиката на прокуратурата под ръководството на Никола Филчев да образува наказателни производства срещу журналисти, използвали скрити камери. Според чл. 339а от Наказателния кодекс, от затвор е заплашен всеки,

който използва специални технически средства, без това да му е разрешено по закон. Опасенията са дали новоприетият чл. 5, ал. 1 от ЗЗД няма да се използва срещу свободата на словото и публикации относно престъпления.

С измененията отпадна и текстът на чл. 35 от закона, който изрично предвиждаше възможността за предоставяне на лични данни на трети лица в случаите, в които източниците на данни са публични регистри или документи, съдържащи обществена информация. Целта не е била да се ограничи достъпът до информация, както показва новият чл. 17а от ЗЗД. Независимо от това възникват опасения как ще бъде изтълкувана отмяната на чл. 35 от държавните служители, които и при действието на този член имаха навика да отказват достъп до публични регистри.

Но черешката на тортата този път е поредното изменение на режима на регистрацията на администраторите на данни. Не само, че беше възстановено задължението за всеки, който обработва лични данни, да се регистрира като администратор, но се прие и безумната разпоредба, че след подаване на заявлението за регистрацията, непроизнасянето на Комисията в срок се смята за мълчалив отказ за вписване на администратора в регистъра.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация

В началото на годината в Народното събрание бе внесен законопроект, предвиждащ поправки в ЗДОИ. Той беше отхвърлен от водещата Парламентарна комисия по гражданско общество и медии и не бе разглеждан в пленарна зала. Съгласно мотивите на вносителите, промените целят „гарантиране на свободния достъп на гражданите до обществената информация“, поради което „се оказва задължително базите данни да не са свързани с един единствен доставчик на софтуер“. Беше предложено изменение в закона, според което държавните органи, отговорни да предоставят информация, се задължават да предоставят достъп до информация по електронен път в различни формати, поне един от които е отворен.

Според ПДИ, задължението за публичните институции да записват информацията си в даден

на стр. 4

формат трябва да бъде обвързано с ясно артикулиран принцип за *максимална достъпност на информацията*, а не просто с „отворения формат“. Абсолютно необходимо е това да бъде съпроводено с категорично задължение за публичните институции да публикуват в електронна форма информацията по чл. 14 и чл. 15 от ЗДОИ. В тази посока застъпничеството на Програма Достъп до Информация за необходими промени в ЗДОИ ще продължи през 2007 година.

Законопроект за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия

Законът бе приет от Народното събрание след разгорещен дебат и обнародван на 19 декември 2006 г. в „Държавен вестник“, бр. 102. В рамките на обществената дискусия по законопроекта Програма Достъп до Информация, както и гражданската инициатива „Чисти гласове“ на Българската медийна коалиция, на която ПДИ е член, поставиха няколко изисквания. Първо, всеки

да има право на достъп до документите на бившата Държавна сигурност за научно-изследователска, публицистична и проучвателна дейност. Второ, документите да се предават на комисията по закона. Трето, информацията да не се счита за класифицирана. Четвърто, данните за щатните и нещатните служители и секретните сътрудници да не се считат за защитени лични данни. Всички тези положения бяха отразени в закона.

Спорове възникнаха около чл. 32, ал. 1 от закона, според който не се разкриват документи, които биха увредили интереса на Република България в международните отношения или биха създали сериозна опасност за нечий живот. Решенията на комисията по този въпрос няма да подлежат на обжалване пред съд. Приложението на закона ще покаже доколко опасенията са били основателни. Комисията ще се избере от Народното събрание и за да работи добросъвестно, е необходимо да не се проявява като политическо тяло. Срокът да ѝ бъдат предадени документите е 8 месеца, когато на практика тя ще започне работа.

Европейци, но не чак дотам *Бинка Илиева, Институт за пазарна икономика*

Неведнъж ми се е налагало да нося писма до различни институции. Процедурата е ясна и проста - в деловодството завеждат писмото и ми дават входящ номер. Последните три години съм внасяла и заявления за достъп до информация без никакви проблеми. Но винаги има първи път. На 14 декември 2006 г. отидох в Дирекцията за национален строителен контрол, София. Деловодството се помещава в стая преди пропуската. Човек си мисли, ето това е достъп до институция, а не да те проверяват надлежно и да усещаш мнителност. Наложих се да изчакам известно време. С интерес наблюдавах един мъж да обяснява на младо момиче как се вписват и описват някакви документи. Изглежда девойката бе новопостъпила или поне без достатъчно опит. Впечатлението ми коренно се промени, когато тя се приближи към мен. За пояснение - мен така и не ме допуснаха до стаята на въпросното деловодство. Кратката сценка се разигра на стълбището. Та, оставайки без отговор поздравих ме, служителката простиичко попита „Какво?“ Обясних, че искам да внеса писмо и да получа

входящ номер. Госпожицата огледа текста на заявлението за достъп до информация и заяви, че дирекцията не разполага с такава информация. Попитах дали в нейните компетенции влиза и отговор на писмата, които се изпращат до въпросното ведомство. В този момент от стаята на т.нар. деловодство излезе добре сложен мъж и запита има ли проблем. Пак питах защо не ми приемат писмото и по каналния ред не се даде отговор, независимо какъв е той. Служителката бе категорична, че никога в дирекцията не е имало подобна информация. И прибързано, но госта настойчиво, ме упътваше да потърся такава информация в общината. Влезе и служител на ведомството, с когото девойката явно гържеше да разговаря, защото ми обърна гръб, показвайки ми, че за нея въпросът е приключен. Парадоксално, но кратката сценка се разигра на фона на правилата на добрия професионалист, изписани на български и английски език.

„Европейци сме ний, ама все не сме дотам!“ , както би казал Щастливеца.

Всяка година има свой край. Понякога - тъжен, друг път - отгавна очакван, но винаги има желание и надежда за по-весели дни. С 2006 година изпращаме и нашите коментари, анализи, наблюдения и работни тревоги, като ни се иска вместо тях да Ви подарим малко добро настроение.

Ето нашите весели случаи без коментар с пожелание да сте повече весели и по-малко сериозни!

● Репортер на кабелна телевизия "Търговище" иска от общината информация за това докъде е стигнал проектът и строежът на пречиствателна станция за града. Питането е устно, чрез говорителя на общината. Отговорът също е устен и гласи: „Питайте ЕС, парите са у тях.“

● На репортера на в. „Труд“ за Враца Теменужка Йоцова е отказана информация от РДВР Враца. Питането е било - колко полицейски производства има за сводничество. Мотивът за отказа е, че ако бъдат оповестени колко разработки има, сводниците ще бъдат уведоменни, че са разследвани.

● Кореспондентът на в-к „Монитор“ Иван Първанов отправя питане към завеждащия „Родилно отделение“ в болница „Д-р Ст. Черкезов“ във В. Търново дали в отделението наскоро се е родило дете от семейство англичани, живущи постоянно в едно от великотърновските села. „Не мога да давам такава информация, защото е класифицирана. Ако искате отправете писмено питане, а ние ще решим до две седмици дали да Ви отговорим“, е заявила в отговор г-р Цочева.

● В сайта на НЗОК публикуват информация за това какъв е размерът на средствата, преведени на болниците в цялата страна, включително и за тези в пернишка област. Журналист от местния вестник "Сърперник" ползва информацията от Интернет, за да направи своя статия, като се позовава на НЗОК. След излизането на материала директорът на болница "Рахила Ангелова" заявява, че журналистите нямат право да изнасят подобна информация, тъй като тя била фирмена тайна.

● На заседание на Общинския съвет (ОС) - град Лом - предварително е обявен дневен ред, който включва: т.1 - избор на нов директор на Диагностично-консултативен център и т. 2

разни. След приключване на избора по точка едно, председателят на ОС помолва присъстващите журналисти да напуснат заседанието, като обяснява, че при обсъждането на втората точка заседанието става закрито. В последствие се разбира, че по време на втората част от заседанието, са били обсъждани заплатите на общинските съветници. След преглед на правилника за работа на ОС в град Лом се оказва, че провеждането на закрити заседания на ОС се предвиждат само при положение, че ще бъдат разглеждани въпроси, свързани с държавна тайна. И накрая, ето и един от отказите на заявление за информация, получен през тази година, който заслужава особеното ни /весело/ внимание:

● Юрий Вълковски подава заявление до директора на Изпълнителна агенция „Национален филмов център“, с което иска достъп до на пръв поглед съвсем обикновена информация. Информацията е описана в три пункта и е свързана с контролните правомощия на директора на НФЦ относно спазването на изискванията за прожекции на български филми при разпространението и показва на филми на територията на България. В заявлението си г-н Вълковски има неблагоприятното да посочи, че е координатор на Експертна група¹ за прозрачна и културна политика. Ето как, въпреки че правото на достъп до информация е за всеки, заявителят си навлича следния отговор:

„Уважаеми господин Вълковски, Във връзка с вашето заявление за достъп до информация и поставените в същото три пункта, по които изисквате да Ви предоставим информация по Закона за филмовата индустрия Ви моля да ни информирате в какво качество желаете въпросната информация. Посочената [от Вас] "Експертна група за прозрачна и ефективна културна политика" по силата на кой международен договор на Република България е създадена и не на последно място моля определете обема на статистическата информация по т. 2 от Вашето писмо и отново на какво основание изисквате информацията по т. 3 от същото. Както сам разбирате от изложеното, не сме в състояние да Ви предоставим информация по принцип.“

ВЕСЕЛИ ПРАЗНИЦИ!!!

¹ Неформална група, създадена през 2006 г. от изследователи и практики, обединени от общи ценности и цели в областта на културните политики.

Каква бе 2006 година за застъпниците за свободата на информация?

Диана Банчева, ПДИ

© Фотоархив ПДИ

Всеки месец от изминаващата 2006 година ви информирахме за случващото се в областта на достъпа до информация чрез новините и специалните ни рубрики „Достъпниците по света“ и „Европейски практики“.

Едно от нещата, които несъмнено определят годината като успешна за застъпниците за свобода на информацията по света, е решението на Интерамериканския съд по правата на човека от 11 октомври. Съдът призна правото на достъп до информация, съхранявана от правителствени институции, за основно човешко право. Това е първото подобно решение на международен съд и е от изключително значение за затвърждаването в международен план на правото на достъп до информация, признато от национални конституции и закони, както и от съдебната практика по света.¹ Решението е важно и за подобряването на националното законодателство в страни, където правото на достъп до информация не се гарантира от самостоятелни закони. Освен това, то е от значение и за работата на експертната група към Съвета на Европа, която подготвя бъдещата конвенция за правото на достъп до информация, съхранявана от правителството. Конвенцията ще се основава предимно на Препоръка 2002(2) и трябва да гарантира защитата на правото на достъп до информация, като изисква от настоящи и бъдещи страни-членки да доближат своето законодателство до нивото на добрите международни практики. През април 2006 г. членовете на Международната мрежа

на застъпниците за свобода на информацията, сред които е и Програма Достъп до Информация, изпратиха писмо до Координационния съвет по човешки права към Съвета на Европа в подкрепа на изготвяне на Конвенцията. На 15 ноември три организации призоваха Съвета на Европа да гарантира бъдещата Конвенция да предоставя силна защита на правото на достъп до информация.²

Работата на експертната група към Съвета на Европа по бъдещата конвенция бе представена за първи път официално на четвъртата Международна среща на комисарите по достъп до информация в Манчестър в края на май т.г. Това се случи на паралелната среща на неправителствени организации, сред които бяха членовете на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията. На тази среща се прие декларация, с която повториха принципите, изразени в Декларацията на третата Международна среща на комисарите по достъп до информация през 2005 г. в Канкун, Мексико.

През 2006 г. бяха отбелязани и две важни годишнини. Първият закон, гарантиращ свободния достъп на гражданите до информация, навърши 240 години. Законът за свобода на пресата, приет като част от Конституцията на Кралство Швеция през 1766 г., поставя началото на националното законодателство за обществения достъп до документи на правителството. Друга годишнина, която застъпниците за свобода на информацията отбелязаха, бе тази от приемането на Закона за свобода на информацията в САЩ през 1966 г. Четиридесет години след приемането на закона много гържави следват модела на щатския закон, а понятието свобода на информацията придоби популярност и значение за световната борба за признаване на общественото право на достъп до информация.

на стр. 7

¹ ПДИ публикува ключови параграфи от решението на Интерамериканския съд в октомврийския брой на Информационния бюлетин: <http://www.aip-bg.org/bulletin/34/07.htm>.

² Прессъобщението, изпратено от организациите Access Info Europe, Article 19 и „Правна инициатива“, на „Отворено общество“, публикувахме в октомврийския брой на бюлетина.

В Дания на съд бяха изправени трима журналисти за публикуването на доклади на разузнаването, свързани с решението на Дания да участва във войната в Ирак. Глоба или затвор до две години заплашваха главния редактор и двама репортери от в. „Берлингске“ за серия публикации. За публикациите са използвани секретни доклади, изнесени от служител от разузнаването. През 2004 г. той бе осъден на четири месеца затвор за разкриването на документите. На 4 декември 2006 г. Градският съд в Копенхаген оправда тримата журналисти и призна правото на вестника да публикува информацията, тъй като се гарантира от свободата на словото. Съдът отбеляза още, че общественото право да знае надделява над опасенията на правителството за заплахата на националната сигурност от узнаването на информацията. "Това е победа за демокрацията и голям ден за свободата на словото", заяви главният редактор по повод решението.

Лидерите на ЕС в Брюксел стигнаха до споразумение за публичност на всички заседания. Австрия предложи заседанията и важни за обществеността дебати, да бъдат официално филмирани. Въпреки опозицията на британския външен министър, предложението бе прието. Комисарят по информацията на Великобритания пък задължи Министъра на правосъдието да предостави част от информацията, свързана с оценката му по повод започването на войната в Ирак през 2003 г. Въпреки обществената значимост на информацията, комисарят счете, че протоколите от обсъжданията и имейлите във връзка с оценката на министъра попадат в полето на ограниченията.

Ще запомним 2006 г. и с това, че много страни отвориха тайните си архиви за обществен достъп. Аржентинското правителство отвори архивите на въоръжените сили от времето на военното управление в страната. В навечерието на 30-та годишнина от военния преврат през 1976 г. всеки ще има достъп до документите. Германия най-накрая даде съгласие за отварянето на най-големия архив от Холокоста. Международната служба по издирванията към Червения кръст, отговарящ за стопанисването на архивите от

Холокоста, взе решение да позволи достъпа до тях. Информацията, разкриваща съдбата на милиони жертви на режима на Хитлер, ще стане достъпна 60 години след края на Втората световна война. Ватикана също позволи достъпа до тайните архиви за периода между двете световни войни.

През май 2006 г. правната комисия на парламента в Рига реши да бъде публикувана информация за агентите на КГБ във в. *Latvian Vestnesis*. Правителството на Чехия пък публикува 1500 страници от чувствителни документи и снимки от бивша комунистическа Чехословакия. Доклади на тайната полиция, писма и бележки за дейността на чужди шпиони в Прага станаха публично достояние за първи път чрез Интернет страницата на Службата за външни отношения и информация.

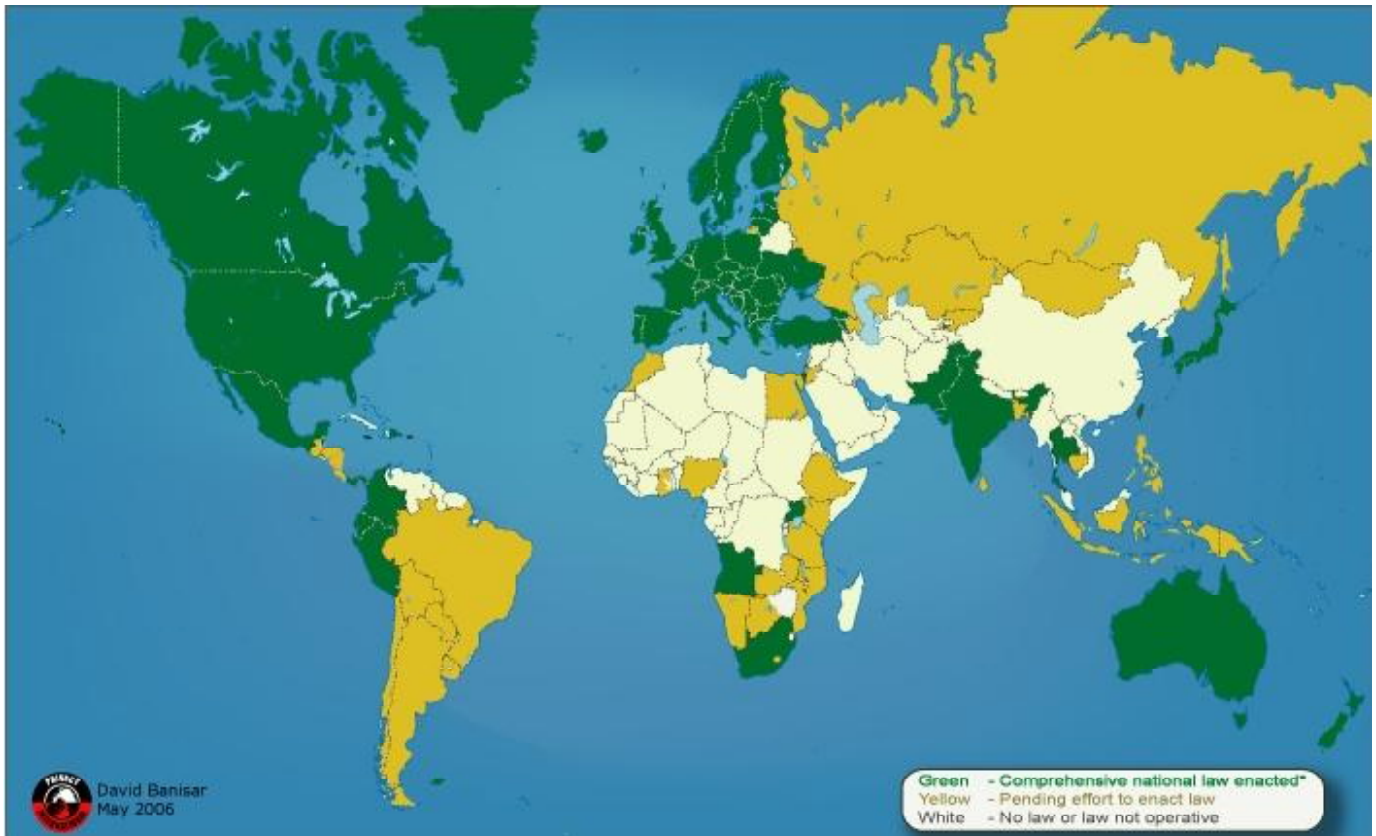
В края на годината президентът на Полша подписа Закона за лустрацията. Той ще направи достъпна за обществото информацията относно служители и агенти на службите за сигурност между 1944 и 1990 г. Законът предвижда проверка на хора, които в момента заемат високи държавни длъжности. Архивите на бившите служби за сигурност ще бъдат съхранявани единствено от Института за национална памет, който ще извършва и всички проверки. При наличие на информация за принадлежност към бившите служби, законът дава право за уволнение на конкретния служител.

През 2006 г. броят на страните със законодателство, гарантиращо достъпа до информация, се увеличи на 69, според излезлия през юли доклад на Дейвид Банисар за законите за свобода на информацията по света. През 2004 г. държавите с действащо законодателство в областта на достъпа до информация бяха 57. През 2006 г. Македония прие Закон за достъп до информация, след двугодишен дебат и многократни консултации с чужди експерти, сред които и ПДИ. Законът вече е действащ. Два федерални закона, регламентиращи достъпа до информация, влязоха в сила през 2006 г. - в Германия и в Швейцария. В сила влезе и приетият през 2005 г. Закон за достъп до информация в Уганда. В Нигерия Законът за свобода на информацията чака само одобрението на президента след шестгодишната борба на застъпниците за свобода на информацията в

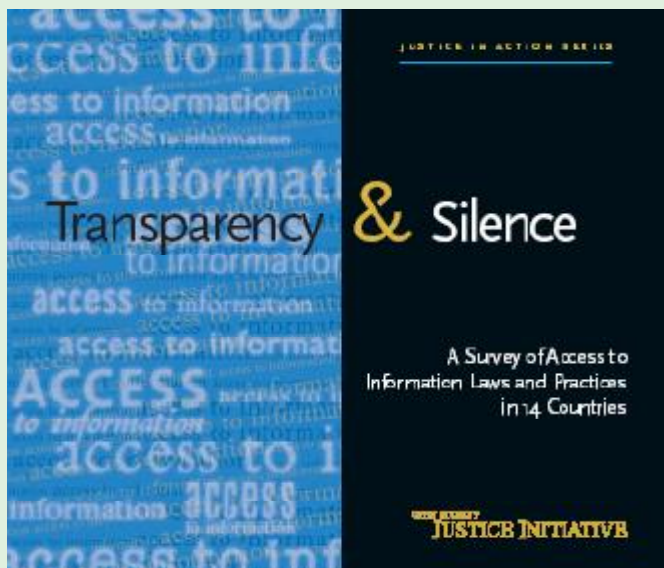
на стр. 8

африканската държава. Приетият от киргизкия парламент закон, гарантиращ достъпа до

информация от държавните органи и местната администрация, също чака одобрението на президента.

Карта на разпространението на законите за свобода на информацията по света, публикувана от Дейвид Банисар, Privacy International през май 2006г. В зелено са държавите с действащо законодателство, а в жълто - тези в които закони за свобода на информация са в процес на приемане

Програма Достъп до Информация ще публикува в началото на 2007 година доклада „Прозрачност и мълчание“, изготвен от Правната инициатива на Отворено общество с участието на Гергана Жулева и Николай Марев. Проучването се

проведе през 2004 година и обхваща 14 държави на три континента с различна културна и политическа среда и по-широк опит при изпълнението на разпоредбите за прозрачност.

След проследяването на 1900 подадени заявления и анализ на получените резултати, авторите стигат до извода, че държавите с действащо законодателство за свобода на информацията се представят по-добре от тези, в които това право не е уредено или е уредено единствено с подзаконови актове. Сравнителното проучване показва също, че администрациите на държавите в преход като България, Румъния, Армения, Мексико и Перу отговарят по-добре на заявления за достъп до информация в сравнение с по-старите демокрации, като Испания и Франция.

Пълен текст на английския доклад четете на страницата на Правната инициатива на Отворено общество. http://www.soros.org/resources/articles_publications/publications/transparency_20060928

Организацията Statewatch¹ публикува доклада на Комисаря по информацията във Великобритания „Защитаване личната информация на децата“². Темата е изключително важна, защото в законодателството за защита на личните данни (на европейско и национално ниво) няма изрично разграничаване на данните на възрастните и на децата. Много въпроси за управлението на информацията, свързана с децата, са трудни и пораждаат деликатни решения. Докладът разглежда фактите, проблемите и мерките, които трябва да се предприемат, за да се постави граница на неприкосновеността на детската информация, която гържавата не може да прекрива.

Китайското правителство подготвя правила за повишаване на прозрачността в управлението, включително и разкриване на търговска информация, която в момента е поверителна, съобщи „Ройтерс“. Осведомителната агенция „Чинхуа“ информира, че предложените регулации за свобода на информацията „ще гарантират напълно правото на гражданите да знаят, при условие че се защитят гържавните тайни“. Китайската дефиниция за гържавна тайна е твърде широка и управляващата комунистическа партия казва твърде малко дори на пресконференции. Китай е известен с преследването на журналисти за разпространение на гържавна тайна след разкриването на нередности и политически спекулации; с цензурата на сайтове и национални медии. Ръководителят на отдел „Планиране“ в Националната служба за информация призова за бързото изготвяне и приемане на правилата и поправка на Закона за гържавната тайна. „Чинхуа“ обаче, не споменава кога те ще бъдат готови.

Словашката асоциация „Граждани и демокрация“ разпространи информацията, че депутати от словашкия парламент са предложили проект на закон, според който протоколите от заседанията на кабинета (или

записи от заседанията) ще бъдат тайна. Те са на мнение, че разговорите и дискусиите на министрите имат „поверителен“ характер и достъпът до тях трябва да бъде ограничен. Ето какво отговориха някои от членовете на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията на запитването на словашките си колеги относно режима в другите страни.

- В Ямайка, според Закона за достъп до информация, документите на кабинета не се разкриват.

- В Индия разпоредби в Закона за правото на информация разрешават достъп до материали, свързани с основанията за взимане на решение от членовете на кабинета, но след като решението стане факт. Достъпът до документи на правителството е отхвърлен, докато решението е висящо.

- В Сърбия под „записи“ се разбира от една страна „кратък доклад с основните проблеми, които са дискутирани, приетите решения и др.“ и тази група документи стават публично достояние, ако правителството пожелае. И от друга - „стенограми и аудио записи от сесиите на правителството“, които според процедурните правила на правителството са поверителна информация.

- В Хондурас хората разбират за решенията на правителството от интервютата, които репортерите взимат след заседанието. Колегите от Хондурас ще поискат решения на кабинета, веднага щом законът бъде обнародван.

- Въпреки че в България няма специално изключение, което да обхваща протоколите от заседанията на Министерски съвет, те многократно са били отказвани, въз основа на член 13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ (подготвителни документи или документи без самостоятелно значение).

Правителството на Великобритания публикува консултативен документ относно намерението си да "скастри" Закона за свобода

на стр. 10

¹ <http://www.statewatch.org>

² Protecting Children's Personal Information. ICO Issue Paper.

на информацията, съобщи организацията "Кампания за свобода на информацията". В момента законът предвижда отказ на информация, ако разходите по подготовката надхвърлят определена сума. Предложените промени ще дадат възможност на институциите да включат в изчисленията времето на служителите за разглеждане на заявлението. "Това означава, че колкото по-голям е общественият интерес от въпроса, който нечие заявление повдига, толкова по-голяма е вероятността да бъде отказана информацията, тъй като времето, което институциите изразходват за разглеждането на заявлението, работи против предоставянето на информацията", заяви директорът на "Кампания за свобода на информацията", Морис Франкел. Документът е публикуван на страницата на Министерството на конституционните дела (www.dca.gov.uk), където всеки може да коментира до 8 март 2007 г.

Външният министър на Сърбия ще разпореди да се декласифицират досиетата на тайните служби за служители на министерството от 1945 година насам. Сръбските медии информират, че служителите ще имат свободен достъп до досиетата. Министър Драшкович подчерта, че „тези досиета са дискриминирали държавните служители и са нарушавали техните човешки права“ и добави, че в бъдеще няма да има секретни досиета. Оригиналният текст може да се прочете на адрес: <http://www.makfax.com.mk/look/novina/article.tpl?IdLanguage=1&IdPublication=2&NrArticle=47762&NrIssue=220&NrSection=20>

Зоран Тодоровски, директор на Македонския архив, каза за всекидневника „Дневник“, че има 36 500 досиета с прякори, имена и доклади на сътрудници на комунистическите тайни служби. Досиетата хвърлят поглед върху несправедливото осъждане на политически затворници по идеологически причини. Преди пет години Македонският архив получи оригинални досиета на 14 500 политзатворници за периода 1945-1998 година, съхранявани в Министерство на

вътрешните работи. В момента към тях са добавени още 22 000 досиета от затвора Игризово. Споменавам и конкретни имена на информатори и служители на тайните служби, отговорни за досиетата. Според Тодоровски това е възможност за изясняване дали определени държавни служители някога са сътрудничели на тайните служби.

Стоян Ангов, лидер на Либералната партия, внесе в македонския парламент на 17 декември т.г. Проектозакон за лустрация, който предлага сегашните публични личности да подпишат декларация, че не са били сътрудници на тайните служби. Повече информация на адрес:

<http://www.axisglobe.com/article.asp?article=1167>

На 19 декември 2006 г. ВАС наложи на Министерството на земеделието и горите глоба в размер от 100 лв., заради опита на министерството да препятства делото, което в. „Труд“ води срещу министър Нихат Кабил за предоставяне на данни за реституцията на „царските“ гори. ВАС уважи молбата на главния редактор на вестника да санкционира министерството, чието некоректно поведение е забавило делото с 2 месеца. Александър Кашъмов от Програма Достъп до Информация, адвокат по делото, заяви, че тази информация е обществено значима и публикуването ѝ ще позволи обществото да си създаде точна представа за управлението.

На 8 декември т. г. изпълнителният директор на ПДИ Гергана Жулева участва в среща-дискусия по Програмата за прозрачност в дейността на държавната администрация и на лицата, заемащи висши държавни длъжности, организирана от Министерство на държавната администрация и административната реформа в Пресклуба на БТА.

Гергана Жулева и Кирил Терзийски бяха лектори на обучение на тема „Свобода на информацията“ за служители в държавната администрация, организирано на 13 декември 2006 г., в София, от „СиКон Груп“ ООД.

на стр. 11

© Фотоархив ПДИ

На 13 и 14 декември 2006 г. се проведе последното обучение за представители на неправителствени организации по проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ по програма МАТРА на Министерство на външните работи на Холандия. На участниците бяха връчени сертификати за участие.

Новините погубра
Ралица Кацарска

Изпълнителният директор на ПДИ Гергана Жулева връчва грамота на Петър Дойчев от Фондация „Съпричастие“

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип

Александър Кашъмов, Гергана Жулева, Дарина Палова, Диана Банчева, Катерина Коцева, Кирил Терзийски, Николай Н. Нинов, Николай Маревков, Ралица Кацарска, Фани Давидова
Оформление Николай Маревков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия

© Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.

При цитиране позоваването на източника е задължително.

Изразените в бюлетина мнения и възгледи не ангажират и не отразяват тези на Министерството на външните работи на Кралство Холандия